

TANTÁRGY: 15A SZOLFÉZS (ZENEKARVEZETŐ, EGYHÁZZENÉSZ)
ALAPSZAK MEGNEVEZÉSE: ELŐADÓMŰVÉSZET
VÉGZETTSÉGI SZINT: ALAPFOKOZAT (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

Felelős szervezeti egység: Karvezetés, Zenei Elméleti és Kórus Tanszék
TANTÁRGYFELELŐS: Dr. Kamp Salamon egyetemi docens Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)
A tárgyat oktató: Dr. Kamp Salamon egyetemi docens Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)
A tárgyat oktató: Halász Ágnes főiskolai docens Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)
A tárgyat oktató: Dr. Keresztes Nóra egyetemi adjunktus Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)
A tárgyat oktató: Drs. Magay Judit egyetemi adjunktus Foglalkoztatás: első helyen teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT)

Kreditérték: 2
Oktatott félévek száma: 6
Heti óraszám: 2
Értékelés módja: Gyakorlati jegy, Szigorlat
Kötelező

01. A SZAKINDÍTÁSI DOKUMENTUMOKBAN TALÁLHATÓ TANTÁRGYLEÍRÁS:

Szolfézs

Miután a zenei gyakorlat, az interpretáció sokrétősége folytán a figyelmet megosztja, így a tárgynak arra kell vállalkoznia, hogy a zeneművek komplexitását szem előtt tartva olyan készségfejlesztéssel járuljon hozzá a hallgató zenei tudatának fejlesztéséhez, mely egyfelől a választott hangszerre „egyoldalúságait” mintegy kompenzálja (ezen keresztül zenei alkalmazkodó képességét is fejleszti), másfelől a szolfézs jellemző gyakorlatainak segítségével a tudatosságot, a zenei memóriát, a ritmusérzékletet stb. - egyszóval minden olyat fejlesszen, ami az interpretáció biztonságosságát elősegíti.

Irodalom

- Kodály pedagógiai művei: 22, 33, kétszólamú énekgyakorlat, Tricinia, Epigrammák
- Lassus: Motetták
- Bertalotti: Solfeggiók
- Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I-II. kötet
- Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
- Lars Edlund: Modus Novus

02. A TANTÁRGY ÁLTALÁNOS CÉLJA ÉS SPECIFIKUS CÉLKITŰZÉSEI, VALAMINT A MEGSZERZENDŐ KOMPETENCIÁK FELSOROLÁSA

A tárgy feladata az előtanulmányok során megszerzett zenei írás- és olvasáskészség továbbfejlesztése, valamint a hallás, a ritmusérzék és a memória fejlesztése. A zeneirodalom főbb (vokális) műfajainak megismerése a középkortól a 20. századig. Különböző zenei részletek lejegyzése, éneklése, memorizálása. Miután a zenei gyakorlat, az interpretáció sokrétűsége folytán a figyelmet megosztja, így a tárgynak arra kell vállalkoznia, hogy a zeneművek komplexitását szem előtt tartva, olyan készségfejlesztéssel járuljon hozzá a hallgató zenei tudatának fejlesztéséhez, mely egyfelől a választott szakirány „egyoldalúságait” mintegy kompenzálja (ezen keresztül zenei alkalmazkodó képességét is fejleszti), másfelől a szolfézs jellemző gyakorlatainak segítségével a tudatosságot, a zenei memóriát, ritmusérzékét stb. – egyszerűen minden olyat fejlesszen, ami az interpretáció biztonságosságát elősegíti.

03. FELTÉTELEZETT TUDÁSANYAG, ELŐKÉPZETTSÉGI SZINT

Tonalitásérzék; hangközök, hármashangzatok és alapvető skálák ismerete; tiszta intonációs készség.

04. A TANTÁRGY TARTALMA ÉS SZEMESZTERENKÉNTI BONTÁSA ILL. A SZEMESZTERENKÉNT 15 HETES ANNOTÁCIÓ

Hallásfejlesztés (hangközök, hármashangzatok, a D^7 és fordításai, egyéb négyeshangzatok, pentaton-akkordok, kvart-akkordok, α -akkordok, modális, pentaton és egyéb skálák hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése); az íráskészség fejlesztése (egy-, két- ill. háromszólamú idézetek lejegyzése, memorizálása és transzponálása /az évfolyamnak megfelelő stíluskörből és nehézséggel/, ritmusdiktandók lejegyzése); a kottaolvasási készség fejlesztése (reneszánsz, barokk, bécsi klasszikus, romantikus és 20. századi szemelvények laprólolvasása, reneszánsz C-kulcsos részletek ének-zongorázása, kórusművek kamaraéneklése); intonációs gyakorlatok (Kodály kétszólamú énekgyakorlatai); a partitúraolvasási készség megalapozása (Bach négyszólamú korálfeldolgozásai, reneszánsz és romantikus kórusművek (részletek), különböző stílusú dalok, stb. ének-zongorás előadása)

1. szemeszter: szóbeli felmondások, órai készségfejlesztés, kamaraének

Készségfejlesztés:

Hangközök, hármashangzatok, D^7 és fordításai, modális sorok hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése;

Alterált hangokat tartalmazó bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek memorizálása, transzponált éneklése és lejegyzése;

Nem moduláló bécsi klasszikus kétszólamú részletek lejegyzése és reprodukálása;

Bécsi klasszikus ritmusdiktandók lejegyzése és reprodukálása;

Alterált hangokat tartalmazó, de nem moduláló bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek lapról olvasása;

Reneszánsz kétszólamú részletek ének-zongorás lapról olvasása

A felmondás anyaga:

Kodály: 66 kétszólamú énekgyakorlataiból
Bertalotti: 56 solfeggióból
A Schola Cantorum: VI., VII. és VIII. köteteiből
Bach 4-sz korálfeldolgozásaiból
Haydn: 3-sz zsoltáraiból
Egyszerű kíséretű bécsi klasszikus dalok

A kamaraénekklés anyaga a csoport hangi adottságaitól és összetételétől függ.

2. szemeszter: szóbeli felmondások, órai készségfejlesztés, kamaraének

Készségfejlesztés:

Hangközök, hármashangzatok, D⁷ és fordításai, mellékszeptimek, modális sorok, pentaton skálák hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése;

Bécsi klasszikus harmóniasorok alterált hangokat is tartalmazó basszusának hallás utáni memorizálása, transzponált éneklése és lejegyzése különböző hangnemekben;

Dodekafon sorok lejegyzése és transzponált éneklése;

Alterált hangokat tartalmazó bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek memorizálása, transzponált éneklése és lejegyzése;

Moduláló bécsi klasszikus kétszólamú részletek lejegyzése és reprodukálása;

Reneszánsz ritmusdiktandók lejegyzése és reprodukálása;

Egyszerű két-, majd háromszólamú reneszánsz részletek kottakép utáni memorizálása, reprodukálása és lejegyzése;

Alterált hangokat tartalmazó, moduláló bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek lapról olvasása;

Rövid kétszólamú egyik szólamát C-kulcsban lejegyzett kétszólamú reneszánsz részlet ének-zongorás lapról olvasása

A felmondás anyaga:

Kodály: 66 kétszólamú énekgyakorlataiból
Wüllner-, Rhau-, Leo-, stb. biciniumaiból
Lassus: 2-szólamú motettáiból
Monteverdi canzonettáiból
Mozart: 6 noktürnjéből
Bach 4-szólamú korálfeldolgozásaiból
Bécsi klasszikus dalok

A kamaraénekklés anyaga a csoport hangi adottságaitól és összetételétől függ.

3. szemeszter: szóbeli felmondások, órai készségfejlesztés, kamaraének

Készségfejlesztés:

Hangközök, hármashangzatok, D⁷ és fordításai, mellékszeptimek, modális sorok, pentaton skálák, az akusztikus-, a cigány- és az egészhangú skála hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése;

Bécsi klasszikus harmóniasorok alterált hangokat is tartalmazó basszusának hallás utáni memorizálása, transzponált éneklése és lejegyzése különböző hangnemekben;

Dodekafon sorok lejegyzése és transzponált éneklése;

Alterált hangokat tartalmazó romantikus egyszólamú dallamrészletek memorizálása, transzponált éneklése és lejegyzése;

Moduláló barokk (nem imitációs) kétszólamú részletek lejegyzése és reprodukálása;

Egyszerűbb reneszánsz kétszólamú részletek lejegyzése egyik szólamában C-kulccsal is, valamint reprodukálása;

Reneszánsz és barokk ritmusdiktandók lejegyzése és reprodukálása;

Egyszerű, némely szólamában C-kulccsal lejegyzett háromszólamú reneszánsz részletek kottakép utáni memorizálása, reprodukálása és lejegyzése;

Egyszerűbb 20. századi egyszólamú dallamok lejegyzése és reprodukálása;

Alterált hangokat tartalmazó, moduláló bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek lapról olvasása;

Rövid kétszólamú egyik szólamát C-kulcsban lejegyzett kétszólamú reneszánsz részlet ének-zongorás lapról olvasása;

Egyszerű háromszólamú reneszánsz részletek ének-zongorás lapról olvasása;

Egyszerűbb 20. századi egyszólamú dallamok lapról olvasása

A felmondás anyaga:

Bertalotti: 56 solfeggiójából

Lassus: 2-szólamú motettáiból

Bartók: 27 egyeneműkarból

Kodály: 66 kétszólamú énekgyakorlatából

Az Introduction to the Madrigal angol műveket tartalmazó kötetéből

Haydn-zsoltárok és Mozart-noktürnök

Bach 4-szólamú korálfeldolgozásaiból

Bécsi klasszikus dalok

A kamaraéneklés anyaga a csoport hangi adottságaitól és összetételétől függ.

4. szemeszter: szóbeli felmondások, órai készségfejlesztés, kamaraének

Készségfejlesztés:

Hangközök, hármashangzatok, D⁷ és fordításai, mellékszeptimek, pentaton-akkordok, modális sorok, pentaton skálák, az akusztikus-, a cigány- és az egészhangú skála, a bartóki modellskálák hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése;

Alterált hangokat tartalmazó romantikus egyszólamú dallamrészletek memorizálása, transzponált éneklése és lejegyzése;

Moduláló barokk (nem imitációs) kétszólamú részletek lejegyzése és reprodukálása;

Egyszerűbb reneszánsz kétszólamú részletek lejegyzése egyik szólamában C-kulccsal is, valamint reprodukálása;

Barokk ritmusdiktandók lejegyzése és reprodukálása;
Egyszerűbb 20. századi egyszólamú dallamok lejegyzése és reprodukálása;
Egyszerű, némely szólamában C-kulccsal lejegyzett háromszólamú reneszánsz részletek kottakép utáni memorizálása, reprodukálása és lejegyzése;
Alterált hangokat tartalmazó, moduláló bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek lapról olvasása;
Rövid kétszólamú egyik szólamát C-kulcsban lejegyzett kétszólamú reneszánsz részlet ének-zongorás lapról olvasása;
Egyszerű háromszólamú reneszánsz részletek ének-zongorás lapról olvasása;
Egyszerűbb 20. századi egyszólamú dallamok lapról olvasása

A felmondás anyaga:

Bertalotti: 56 solfeggióból
Lassus: 2-szólamú motettáiból
Bartók: 27 egyeneműkarból
Kodály: 33 kétszólamú énekgyakorlatából
Lechner Liedjeiből
Schubert férfikaraiból
Bach 4-szólamú korálfeldolgozásaiból
Barokk dalok és részletek (Bartha: A zenetörténet antológiája c. kötetből)

A kamaraéneklés anyaga a csoport hangjaitól és összetételétől függ.

5. szemeszter: szóbeli felmondások, órai készségfejlesztés, kamaraének

Készségfejlesztés:

Hangközök, hármashangzatok, D⁷ és fordításai, mellékszeptimek, pentaton-akkordok, kvart-akkordok, modális sorok, pentaton skálák, az akusztikus-, a cigány- és az egészhangú skála, a bartóki modellskálák hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése;

Moduláló barokk kétszólamú részletek lejegyzése és reprodukálása;
Reneszánsz kétszólamú és egyszerűbb háromszólamú részletek lejegyzése egyik szólamában C-kulccsal is, valamint reprodukálása;
Egyszerűbb háromszólamú bécsi klasszikus idézetek lejegyzése és reprodukálása;
Romantikus ritmusdiktandók lejegyzése és reprodukálása;
20. századi egyszólamú dallamok lejegyzése és reprodukálása;
C-kulcsokkal lejegyzett háromszólamú reneszánsz részletek kottakép utáni memorizálása, reprodukálása és lejegyzése;
Alterált hangokat tartalmazó, moduláló bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek lapról olvasása;
Rövid kétszólamú egyik szólamát C-kulcsban lejegyzett kétszólamú reneszánsz részlet ének-zongorás lapról olvasása;
Egyszerű háromszólamú reneszánsz részletek ének-zongorás lapról olvasása;
Egyszerűbb 20. századi egyszólamú dallamok lapról olvasása

A felmondás anyaga:

Lassus: 3-szólamú motettáiból

Kodály: 33 kétszólamú énekgyakorlatából
Könnyebb 20. századi kórusművekből
Kodály: Tricíniából a könnyebb darabok
Bartók: 27 egyneműkarból
Háromszólamú C-kulcsos részletek
Bach-recitatívók a Bach-példatás köteteiből
Romantikus dalok

A kamaraénekzés anyaga a csoport hangi adottságaitól és összetételétől függ.

6. szemeszter: szóbeli felmondások, órai készségfejlesztés, kamaraének

Készségfejlesztés:

Hangközök, hármashangzatok, D⁷ és fordításai, mellékszeptimek, pentaton-akkordok, kvart-akkordok, α-akkordok, modális sorok, pentaton skálák, az akusztikus-, a cigány- és az egészhangú skála, a bartóki modellskálák hallás utáni felismerése, felépítésük gyakorlása és éneklése;

Moduláló barokk kétszólamú részletek (különös tekintettel a fúga-részletekre) lejegyzése és reprodukálása;

Reneszánsz és bécsi klasszikus háromszólamú részletek lejegyzése egyik szólamában C-kulccsal is, valamint reprodukálása;

Romantikus ritmusdiktandók lejegyzése és reprodukálása;

20. századi egyszólamú dallamok lejegyzése és reprodukálása;

C-kulcsokkal lejegyzett háromszólamú reneszánsz részletek kottakép utáni memorizálása, reprodukálása és lejegyzése;

Alterált hangokat tartalmazó, moduláló bécsi klasszikus és barokk egyszólamú dallamrészletek lapról olvasása;

Egyszerű háromszólamú, C-kulcsokkal lejegyzett reneszánsz részletek ének-zongorás lapról olvasása;

Egyszerűbb 20. századi egyszólamú dallamok lapról olvasása;

Egyszerűbb kíséretű dalok lapról olvasása

A felmondás anyaga:

Haßler 4-szólamú madrigáljaiból

Kodály: 22 kétszólamú énekgyakorlatából

20. századi kórusművekből

Kodály: Tricíniából a nehezebb darabok

Bartók: 27 egyneműkarból

Kodály: Epigrammákból

Bach-recitatívók a Bach-példatás köteteiből

20. századi dalok

A kamaraénekzés anyaga a csoport hangi adottságaitól és összetételétől függ.

05. ÓRARENDI-OTTHONI TERHELÉS ARÁNYA

Heti 2 órás gyakorlati foglalkozás, mely további max. heti kb. 2 órai otthoni munkát követel meg. A felmondásokat adott esetben a heti dupla órás gyakorlati foglalkozáson kívüli időben intézzük (az óra eredményesebb felhasználása érdekében). Az otthoni leterheltség a felmondandó anyag megtanulására, gyakorlására fordítandó időt jelenti.

06. SZEMESZTER ALATTI ELLENŐRZÉS MÓDJA

Szóbeli felmondások és írásbeli dolgozatok értékelése.

07. VIZSGAKÖVETELMÉNYEK, ILLETVE SZIGORLATI TÉTELSOROK, VAGY ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEK

Írásbeli:

Hangzatok felismerése és felépítése; reneszánsz és/vagy bécsi klasszikus háromszólamú idézet, barokk vagy romantikus kétszólamú fúgarészlet, 20. századi egyszólamú részlet lejegyzése.

Szóbeli:

A szemeszterek anyagából válogatott műrészletek bemutatása, melyben egyenlő arányban szerepelnek Kodály pedagógiai művei, valamint minden stíluskört érintő zeneirodalmi szemelvények.

Egy- (20. századi), két- (barokk/bécsi klasszikus/romantikus) és háromszólamú (reneszánsz) részletek lapról olvasása.

08. A KÖTELEZŐ, ILLETVE AJÁNLOTT JEGYZETEK /IRODALOM JEGYZÉKE

- Kodály pedagógiai művei: 77, 66, 55, 44, 33 és 22 kétszólamú énekgyakorlat, Tricínia, Epigrammák
- Lassus: 2- és 3-szólamú motetták
- Bertalotti: 56 Solfeggio
- Bartók: 27 egyneműkar
- Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I., II.
- Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I., II., III.
- Lars Edlund: Modus Novus
- A zenetörténet antológiája – Szerkesztette Bartha Dénes /Zeneműkiadó Budapest 1986./
- Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások /Zeneműkiadó Bp., 1982, közreadja: Sulyok Imre/
- Egyéb reneszánsz, barokk, bécsi klasszikus, romantikus és 20. századi vokális művek

09. A TANTÁRGY TÁRGYI SZÜKSÉGLETEI ÉS ELLÁTOTTSÁGA

Kényelmes padokkal, székekkel, jól felhangolt, kiegyenlített billentésű zongorával, táblával és komplett lejátszóberendezéssel ellátott terem.

10. TANTÁRGYI VONATKOZÁSÚ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK, KUTATÁSOK KÖVETÉSÉNEK MÓDSZERE

Szakirodalom folyamatos figyelemmel kísérése, az új kutatási eredmények ill. pedagógiai módszerek követése, továbbképzéseken, szimpóziumokon, konferenciákon való részvétel.

11. A TÁRGY MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI MÓDSZEREI, FEJLESZTÉSI POLITIKÁJA

A 10. pontban vázoltak során szerzett új ismeretek beépítése a tananyagba.

12. KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

Írásbeli:

Különbféle hangzatok és skálák felismerése és felépítése; reneszánsz és bécsi klasszikus háromszólamú idézetek, barokk és romantikus kétszólamú fúgarészletek, 20. századi egyszólamú részletek lejegyzésének képessége.

Szóbeli:

A zeneirodalom különböző stíluskorszakaiból vett részletek (kórusművek, dalok), valamint Kodály pedagógiai műveinek biztonságos, zeneileg megformált (ének-zongorás) előadása; jó zenei memória (hallás utáni és kottaképről történő memorizálási készség); egy- (20. századi), két- (barokk/bécsi klasszikus/romantikus) és háromszólamú (reneszánsz) részletek biztonságos lapról olvasása.